

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 19 kwietnia 2018 r.

DPPI-WPPIp.0916.1.2017.4.ML

Pan dr hab. Marcin Pałys, prof. UW
Rektor Uniwersytetu Warszawskiego
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie artykułu 6 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092) Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w terminie od 30 listopada 2017 r. do 31 stycznia 2018 r. przeprowadziło kontrolę na Uniwersytecie Warszawskim, przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, w Warszawie, w zakresie prawidłowości realizacji zadania zleconego w dziedzinie nauczania, w zakresie zapewnienia uczniom niepełnosprawnym dostępu do podręczników szkolnych i książek pomocniczych dostosowanych do ich potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych.

Celem kontroli była realizacja ww. zadania publicznego, w szczególności:

- 1) stopnia realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności, jakości wykonania zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa Edukacji Narodowej:

- 1) Pani Monika Leszczyńska – starszy specjalista w Departamencie Podręczników Programów i Innowacji na podstawie upoważnienia nr 58/2017 z 30 listopada 2017 r. – kierownik zespołu kontrolującego.
- 2) Pan Tomasz Skiba – główny specjalista w Departamencie Podręczników Programów i Innowacji na podstawie upoważnienia nr 60/2017 z 11 grudnia 2017 r.

Na podstawie wyników kontroli pozytywnie oceniono wykorzystanie przez Uniwersytet Warszawski dotacji przyznanej na realizację ww. zadania publicznego.

Minister Edukacji Narodowej, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1842) w związku z art. 22c i 71d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 t.j.), zlecił w 2016 r. Uniwersytetowi Warszawskiemu realizację zadania w dziedzinie nauczania w zakresie zapewnienia uczniom niepełnosprawnym dostępu do podręczników szkolnych i książek pomocniczych dostosowanych do ich potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych. Z uczelnią zawarty zostało 5 umów. Na realizację ww. zadania Ministerstwo Edukacji Narodowej łącznie przekazało kwotę w wysokości 2 298 345,34 zł. Kontrolą objęto prawidłowość realizacji ww. umów w okresie od 19.02.2016 r. do 24.07.2017 r., tj. od dnia podpisania pierwszej z 5 umów do dnia przyjęcia ostatniego sprawozdania końcowego z realizacji zadania.

Ocenę kontrolowanej działalności uzasadniają ustalenia z kontroli.

1. Stopień realizacji zadania oraz efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania.

Podczas kontroli sprawdzono faktyczne wykonanie ww. umów zawartych z Uniwersytetem Warszawskim.

- 1) Przedmiotem umowy nr MEN/2016/DZSE/180 zawartej 19 lutego 2016 r., z terminem realizacji do 31 grudnia 2016 r. było dostosowanie 4 podręczników do potrzeb uczniów niesłyszących, uczęszczających do szkół podstawowych. Na realizację zadania przekazano środki w wysokości 429 228,00 zł.

Sprawozdanie końcowe z wykonania ww. zadania publicznego zostało złożone w terminie i zostało przyjęte przez MEN 10 lutego 2017 r. po otrzymaniu pozytywnej opinii od Ośrodka Rozwoju Edukacji zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym.

W wyniku kontroli ustalono, że Zleceniobiorca, wykonał adaptacje podręczników wymienionych w umowie, tj. zaadaptował 4 podręczniki do potrzeb uczniów niesłyszących uczęszczających do szkół podstawowych, zgodnie z wykazem tytułów podręczników szkolnych przeznaczonych do adaptacji wymienionych w umowie tj.:

- *Jutro pójdę w świat. Podręcznik do kształcenia literackiego, kulturowego i językowego. Szkoła Podstawowa. Klasa 5;*
- *Matematyka wokół nas. Klasa 5;*
- *Tajemnice przyrody. Podręcznik do przyrody dla klasy piątej szkoły podstawowej;*
- *Evolution plus 2. Klasa V szkoły podstawowej.*

Adaptacje podręczników wykonane przez uczelnie były oceniane przez ekspertów. Po uzyskaniu pozytywnej oceny zaadaptowane podręczniki

zostały zamieszczone na stronie internetowej: http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php?id_category=111&controller=category.

- 2) Umowa nr MEN/2016/DZSE/112 została zawarta 26 lutego 2016 r. z terminem realizacji do 31 grudnia 2016 r. Przedmiotem umowy było dostosowanie 17 tytułów podręczników do potrzeb uczniów słabowidzących oraz 13 tytułów podręczników do potrzeb uczniów niewidomych do szkół podstawowych. Na realizację zadania przekazano środki w wysokości 418 140,46 zł.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego złożono w terminie (13 stycznia 2017 r.). Zostało ono przyjęte po otrzymaniu pozytywnej opinii od Ośrodka Rozwoju Edukacji zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym 13 lutego 2017 r.

W wyniku kontroli ustalono, że Zleceniobiorca zaadaptował:

- 17 tytułów podręczników i książek pomocniczych do potrzeb uczniów słabowidzących w druku powiększonym, zgodnie z wykazem tytułów podręczników szkolnych przeznaczonych do adaptacji wymienionych w umowie tj.:
 - *Historia 3. Część 1. Od początku XX wieku do roku 1945 r. Zakres rozszerzony. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych;*
 - *Historia 3. Część 2. Od początku XX wieku do roku 1945 r. Zakres rozszerzony. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych;*
 - *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego, cz. 1;*
 - *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego, cz. 2;*
 - *Organizacja i technika pracy biurowej;*
 - *Podstawy finansów publicznych;*
 - *Elementy prawa;*
 - *Masaż segmentalny;*
 - *Fizykoterapia;*
 - *Drenaż limfatyczny;*
 - *Masaż klasyczny;*
 - *Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. Część 1;*
 - *Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. Część 2;*
 - *Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. Część 3;*
 - *Anatomia i fizjologia człowieka;*
 - *Masaż w kosmetyce i odnowie biologicznej;*
 - *Rehabilitacja medyczna;*

oraz

- 13 tytułów podręczników i książek pomocniczych do potrzeb uczniów niewidomych e systemie Braille'a, zgodnie z wykazem tytułów podręczników szkolnych przeznaczonych do adaptacji wymienionych w umowie tj.:
 - *Historia 3. Część 1. Od początku XX wieku do roku 1945 r. Zakres rozszerzony. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych;*
 - *Historia 3. Część 2. Od początku XX wieku do roku 1945 r. Zakres rozszerzony. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych;*
 - *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego, cz. 1;*

- *Podstawy prawa pracy i prawa cywilnego, cz. 2;*
- *Organizacja i technika pracy biurowej;*
- *Podstawy finansów publicznych;*
- *Elementy prawa;*
- *Masaż segmentalny;*
- *Fizykoterapia;*
- *Drenaż limfatyczny;*
- *Masaż klasyczny;*
- *Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. Część 1;*
- *Masaż w wybranych jednostkach chorobowych. Część 2.*

Adaptacje wykonane przez uczelnie były oceniane przez ekspertów. Po uzyskaniu pozytywnej oceny, zaadaptowane podręczniki zostały zamieszczone na stronie internetowej: http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php?id_category=111&controller=category.

- 3) Umowa nr MEN/2016/DZSE/118 została zawarta 9 marca 2016 r., (zmieniona aneksem nr 1 z 29 września 2016 r.) z terminem realizacji do 31 marca 2017 r. Przedmiotem umowy było:
- a) wykonanie dla potrzeb uczniów niewidomych adaptacji podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej przeznaczonego do klasy III szkoły podstawowej (część Ia, Ib, II, IIIa, IIIb, IV, do kształcenia zintegrowanego i I-IV do matematyki) opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej;
 - b) wykonanie dla potrzeb uczniów słabowidzących adaptacji podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej przeznaczonego do klasy III szkoły podstawowej (część Ia, Ib, II, IIIa, IIIb, IV, do kształcenia zintegrowanego i I-IV do matematyki) opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej.

Sprawozdania z wykonania zadania publicznego złożono w terminie (13 stycznia 2017 r. za rok 2016 i 11 kwietnia 2017 r. za rok 2017). Zostały one przyjęte po otrzymaniu pozytywnej opinii od Ośrodka Rozwoju Edukacji zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym (13 lutego 2017 r. za rok 2016 i 28 kwietnia 2017 r. za rok 2017 r.).

W wyniku kontroli ustalono, że zgodnie z umową Uczelnia zaadaptowała:

- a) 10 części podręcznika pt. *Nasza szkoła do klasy III szkoły podstawowej*, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej, do potrzeb uczniów słabowidzących w druku powiększonym;
- b) 10 części podręcznika pt. *Nasza szkoła do klasy III szkoły podstawowej*, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej, do potrzeb uczniów niewidomych w systemie Braille'a.

Adaptacje wykonane przez uczelnie były oceniane przez ekspertów. Po uzyskaniu pozytywnej oceny zaadaptowane podręczniki zostały

zamieszczone na stronie internetowej: <https://naszelementarz.men.gov.pl/adaptacje-dla-uczniow-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi-klasa-iii/>.

- 4) Umowa nr MEN/2016/DWKI/302 została zawarta 1 kwietnia 2016 r., (zmieniona aneksem nr 1 z 28 czerwca 2016 r. oraz nr 2 z 28 września 2016 r.) z terminem realizacji do 30 czerwca 2017 r. Przedmiotem umowy było:
 - a) wykonanie dla potrzeb uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją, adaptacji części Ia, Ib, II, IIIa i IIIb i IV do kształcenia zintegrowanego i części I-IV do matematyki podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej przeznaczonego do klasy III szkoły podstawowej, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej;
 - b) wykonaniu dla potrzeb uczniów niesłyszących i słabosłyszących adaptacji części Ia, Ib, II, IIIa i IIIb, IV do kształcenia zintegrowanego i części I-IV do matematyki podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej przeznaczonego do klasy III szkoły podstawowej, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej - zawierającej nagrania video w polskim języku migowym (PJM);
 - c) wykonaniu adaptacji dla potrzeb uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją, części Ia, Ib, II, IIIa i IIIb i IV do kształcenia zintegrowanego i części I-IV do matematyki podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i przeznaczonego do klasy III szkoły podstawowej rozszerzonej o materiał informacyjny dotyczący posługiwania się tą adaptacją dla potrzeb uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją;
 - d) wykonaniu pierwszego i drugiego tomu adaptacji ww. podręcznika, składającej się z adaptacji następujących części podręcznika: Ia, Ib i II do kształcenia zintegrowanego oraz części I-II do matematyki (tom I), oraz części III a, III b i IV do kształcenia zintegrowanego oraz części III-IV do matematyki (tom II), wprowadzającej elementy wiedzy o języku polskim, która będzie wspomagać proces nabywania wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego przez uczniów klasy trzeciej szkoły podstawowej mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją.

Sprawozdania z wykonania zadania publicznego złożono w terminie (12 stycznia 2017 r. za rok 2016 i 4 kwietnia 2017 r. za rok 2017). Zostały one przyjęte po otrzymaniu pozytywnej opinii od Ośrodka Rozwoju Edukacji zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym (10 lutego 2017 r. za rok 2016 i 24 lipca 2017 r. za rok 2017 r.).

W wyniku kontroli ustalono, że zgodnie z umową Uczelnia:

- a) zaadaptowała łącznie 10 części podręcznika pt. *Nasza szkoła do klasy III* szkoły podstawowej, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej, dla potrzeb uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących; z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją;
- b) zaadaptowała łącznie 10 części podręcznika pt. *Nasza szkoła do klasy III* szkoły podstawowej, opracowanego na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej, do potrzeb uczniów niesłyszących i słabosłyszących, zawierającej nagrania video w polskim języku migowym (PJM);
- c) wykonała 10 adaptacji, rozszerzonych o materiał informacyjny dotyczący posługiwania się adaptacją dla potrzeb uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją;
- d) wykonała 2 tomy adaptacji, wprowadzającej elementy wiedzy o języku polskim, w celu wspomaganie procesu nabywania wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego przez uczniów klasy trzeciej szkoły podstawowej mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących i słabosłyszących, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją.

Adaptacje wykonane przez uczelnie były oceniane przez ekspertów. Po uzyskaniu pozytywnej oceny zostały zamieszczone na stronie internetowej: <https://naszelementarz.men.gov.pl/adaptacje-dla-uczniow-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi-klasa-iii/>.

- 5) Umowa nr MEN/2016/DWKI/1271 została zawarta 30 listopada 2016 r. z terminem realizacji do 31 grudnia 2016 r. Przedmiotem umowy była realizacja zadania w dziedzinie nauczania, polegającego na opracowaniu minimalnych standardów (wraz z uzasadnieniem), jakie winny spełniać podręczniki szkolne przeznaczone do kształcenia uczniów z dysfunkcją wzroku. Standardy powinny określać szczegółowe wymagania dotyczące plików elektronicznych podręczników szkolnych, które będą stanowiły podstawę do dostosowania tych podręczników do potrzeb uczniów niewidomych i słabowidzących.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego złożono w terminie (13 stycznia 2017 r.). Zostało ono przyjęte przez MEN zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym 24 stycznia 2017 r.

W wyniku kontroli ustalono, że Zleceniobiorca opracował minimalne standardy (wraz z uzasadnieniem), jakie winny spełniać podręczniki szkolne przeznaczone do kształcenia uczniów z dysfunkcją wzroku. Zgodnie umową standardy określają szczegółowe wymagania dotyczące plików elektronicznych podręczników szkolnych, które mogą stanowić podstawę do dostosowania tych podręczników do potrzeb uczniów niewidomych i słabowidzących.

2. Prawidłowość wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania.

W wyniku kontroli stwierdzono prawidłowe wykorzystanie środków publicznych otrzymanych na realizację zadania. Prawidłowość wykorzystania dotacji potwierdziły przedstawione dokumenty finansowe. W opinii kontrolujących dotacja została wykorzystana na pokrycie niezbędnych kosztów i zgodnie z przeznaczeniem.

Z dotacji wynoszącej łącznie 2 298 345,34 zł Uczelnia wykorzystwała kwotę w wysokości 2 281 058,92 zł, zwróciła niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 17 286,42 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 2 753,23 zł.

Wykorzystanie dotacji w przełożeniu na poszczególne umowy przedstawia się następująco:

- 1) dla umowy nr MEN/2016/DZSE/180 z 19.02.2016 r. z dotacji wynoszącej 429 228,00 Zleceniobiorca wykorzystał i rozliczył kwotę w wysokości 427 870,86 zł, zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 1357,14 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 737,05 zł;
- 2) dla umowy nr MEN/2016/DZSE/112 z 26.02.2016 r. z dotacji wynoszącej 418 140,46 Zleceniobiorca wykorzystał i rozliczył kwotę w wysokości 410 273,06 zł, zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 7867,40 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 565,19 zł;
- 3) dla umowy nr MEN/2016/DZSE/118 z 09.03.2016 r. opatrzonej aneksem nr 1 z 29.09.2016 r. z dotacji wynoszącej 179 210,88 Zleceniobiorca wykorzystał i rozliczył kwotę w wysokości 173 440,56 zł, zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 5 770,32 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 220,93 zł;
- 4) dla umowy nr MEN/2016/DZSE/302 z 01.04.2016 r. opatrzonej aneksem nr 1 z 28.06.2016 r. i nr 2 z 28.09.2016 r. z dotacji wynoszącej 1 218 966,00 Zleceniobiorca wykorzystał i rozliczył kwotę w wysokości 1 216 853,62 zł, zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 2 112,38 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 1 220,35 zł;
- 5) dla umowy nr MEN/2016/DZSE/1271 z 30.11.2016 r. z dotacji wynoszącej 52 800,00 Zleceniobiorca wykorzystał i rozliczył kwotę w wysokości 52 620,82 zł, zwrócił niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 179,18 zł oraz kwotę stanowiącą odsetki od lokat bankowych w wysokości 9,71 zł.

3. Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą wydatkowania dotacji. Dokumentacja realizacji zadania była prowadzona w sposób umożliwiający identyfikację realizowanych zadań i ocenę prawidłowości realizacji zadania.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) dokumentacja dotycząca realizacji zadania wskazuje na wydatkowanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem i w terminach określonych w umowach;

- 2) prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową dotyczącą realizacji zadania;
- 3) zgodnie z umową Uczelnia prowadziła wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową środków otrzymanych na realizację zadania oraz wydatków dokonanych z tych środków w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych; Uczelnia dla każdej z umów posiadała wyodrębniony, unikatowy numer finansowy oraz wyodrębniony rachunek bankowy, na którym były ewidencjonowane środki finansowe przekazane przez MEN, kapitalizacja odsetek oraz koszty poniesione w ramach danej umowy;
- 4) stosowano zasady w zakresie zapobiegania podwójnemu finansowaniu. Dowody księgowe zawierają dekretację księgową, która wskazuje na źródło finansowania kosztu z dotacji MEN. System finansowy uniemożliwiał powtórne zaksięgowanie dokumentu finansowego;
- 5) dokumentacja przechowywana była w siedzibie Uczelni.

Uwaga dotycząca dokumentowania realizacji zadania publicznego.

Podczas kontroli zwrócono uwagę, że dokumenty finansowe (lisy płac) nie były opisane przez Zamawiającego treścią określoną w umowach zawartych z MEN.

Zgodnie treścią ww. umów *Dokumenty finansowe winny być ostemplowane lub opisane treścią: "Sfinansowane z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej – umowa nr". Opis dokumentów powinien zawierać przeznaczenie dokonanych zakupów.*

Uniwersytet Warszawski wyjaśnił, że każdy dokument finansowy związany z realizacją danej umowy zawierał szczegółowy opis merytoryczny, wraz z informacją, której części preliminarza dotyczy koszt. Dokument taki posiadał unikatowy, tj. niepowtarzalny nr w księgach. Taka ewidencja umożliwiła Uczelni identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

Stosowany przez Uczelnię sposób opisywania ww. dokumentacji finansowej (list płac) umożliwiał identyfikację operacji finansowych, niemniej jednak zamieszczony opis nie był zgodny z treścią określoną w umowach zawartych z MEN.

W przypadku realizacji zadań publicznych zleconych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, mając na względzie stwierdzoną podczas kontroli ww. uwagę w zakresie dokumentowania realizacji zadania publicznego, na podstawie art. 46 ust 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zaleca się, aby przy realizacji zadań zleconych dokumenty finansowe opisywane były w sposób określony w zawieranych umowach.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy o kontroli, przedstawiając powyższe zalecenie, proszę o złożenie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykonania zalecenia.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

DYREKTOR GENERALNY
Joanna Szczawińska

